

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
ในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6

SATISFACTION ON PERFORMANCE OF TEACHERS AT
PRAPARIYATTIDHAMMA GENERAL EDUCATION
SCHOOLS IN MINISTRY OF EDUCATION
INSPECTION ZONE 6

อุทัย แซ่เอ็ง / UTHAI SAEUNG ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 และ 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ระหว่างครูที่เป็นพระภิกษุกับครูที่เป็นฆราวาส ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 จำนวน 109 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านสภาพการทำงาน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน และด้านการยอมรับนับถือ

2. การเปรียบเทียบความความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 พบว่า ครูที่เป็นพระภิกษุ กับครูที่เป็นฆราวาส มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน, โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the satisfaction in work performance of teachers at Phrapariyattidhamma General Education Schools in Ministry of Education Inspection Zone 6; and 2) compare the satisfaction in work performance of teachers at Phrapariyattidhamma General Education Schools in the Ministry of Education Inspection Zone 6 between monk teachers and secular teachers. The research sample, derived by proportional stratified random sampling as distributed by schools, was 109 teachers in Phrapariyattidhamma General Education Schools in Ministry of Education Inspection Zone 6. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher with the alpha coefficient of .93. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspect, the satisfaction in work performance of teachers at Phrapariyattidhamma General Education Schools in Ministry of Education Inspection Zone 6 was at a high level. The aspects were, ranked from the highest to the lowest, working condition, nature of work performed, work progress, and recognition respectively.

2. The comparison of satisfaction in work performance of teachers at Phrapariyattidhamma General Education Schools in Ministry of Education Inspection Zone 6 showed that, overall and in specific aspect, the monk teachers and secular teachers has no significant difference of satisfaction in work performance of teachers in Phrapariyattidhamma General Education Schools in Ministry of Education Inspection Zone 6.

Keywords : satisfaction in work performance, Phrapariyattidhamma General Education School

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการของการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้มีสติปัญญากว้างขวาง กว้างไกลเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนและคนทั้งหลาย ผู้มีการศึกษาย่อมจะได้รับการยกย่องเชิดชูจากบุคคลทั้งหลาย ผู้มีการศึกษาย่อมจะได้รับโอกาสที่ดีกว่าคนอื่น (สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า, 2546: 17) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 38) ที่กล่าวว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพสูงขึ้นในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้าน อารมณ์และจิตใจ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ตลอดช่วงชีวิตของมนุษย์ ตั้งแต่แรกเกิดไปจนถึงวัยแห่งการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการดำรงชีพและการประกอบอาชีพ มีรายได้เลี้ยงตนเอง สร้างครอบครัว พัฒนาสังคม ชุมชน และประเทศชาติอย่างมีความสุข จวบจนวัยสุดท้ายของชีวิต สอดคล้องกับประเวศ วะสี

(2543: 10) กล่าวว่า การศึกษาต้องเป็นเครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ของทุกคนในสังคมในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทุกคนได้เรียนรู้อันนำไปสู่การมีอาชีพและการพัฒนาการทุกด้าน การศึกษาที่ดีจะต้องจัดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นรากฐานอันสำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดัง ๆ ตลอดชีวิตตั้งแต่การการวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิดการพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างเป็นสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนโดยมุ่งพัฒนาบุคคลรอบด้านให้มีความสมดุลและกลมกลืนกันคือด้านปัญญาด้านจิตใจด้านร่างกายและด้านสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 1-2)

อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่ผ่านมามีปัญหาในการจัดการบริหาร อาทิ ยังไม่มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามระบบหรือเป็นไปตามระบบโรงเรียนที่ดีส่วนใหญ่จัดตามอัตภาพ ขาดความพร้อมในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ ด้านบุคลากร พบว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษายังขาดแคลนครูที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติที่เหมาะสม ในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนก็ยังคงขาดแคลนเป็นจำนวนมากเช่นกัน ด้านอาคารสถานที่ที่มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งไม่มีอาคารเรียนเป็นของตนเอง รวมทั้งปัญหา ด้านการบริหารงานของโรงเรียน ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และพบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ไม่มีบุคลากรประจำ ครูผู้สอนเป็นเพียงแต่จ้างสอนชั่วคราว ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนบุคลากรผู้สอนบ่อยครั้ง ขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานต่ำ อุปกรณ์การเรียนการสอนขาดแคลนไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร โดยเฉพาะสมุดหนังสือ วัสดุ ครุภัณฑ์ โต๊ะเก้าอี้ สำหรับนักเรียนยังไม่เพียงพอกับพระภิกษุสามเณรที่มาศึกษาซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและยากจน จึงต้องมาบวชเรียนซึ่งขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาทุก ๆ ด้าน ในด้านการเรียนการสอนนั้น ในภาคเช้าจะเรียนธรรม-บาลี ส่วนภาคบ่ายจะเรียนวิชาสามัญ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวข้างต้นนับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องหาทางแก้ไขเพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิภาพ (วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ และพระมหาสุทิตย์ อาภากร, 2551: 13-14) นอกจากนี้จากการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2549: 2) พบว่า การบริหารของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เกิดปัญหาการเปลี่ยนบุคลากรผู้สอนบ่อยครั้ง ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของรังสรรค์ พิมพันธุ์พงษ์ และมนัส ภาคภูมิ (2549: 79) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ระบบการสร้างขวัญและ กำลังใจให้กับบุคลากรของโรงเรียน ยังไม่ชัดเจนเพียงพอในการที่บุคลากรต่าง ๆ เหล่านั้นจะเกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน และถ้าพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า มีโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในด้านคุณภาพการศึกษา กล่าวคือนักเรียนสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ แต่ก็ยังมีอีกหลายโรงเรียนที่ยังไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งถ้าพิจารณาแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 ด้าน คือ ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน ดังที่ ดิน ปรชญพทุทธิ (2548: 40) กล่าวว่า การดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร แม้องค์กรจะมี

นโยบาย โครงสร้างและกระบวนการบริหารดีเด่นเพียงใด ก็ตาม หากบุคลากรไม่ยอมให้ความร่วมมือแล้ว การปฏิบัติงานก็จะไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งในเรื่องนี้ Flippo (1961: 85-98 อ้างถึงใน กิตติมา ปรีดีติติก, 2549: 48) กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีความพึงพอใจในงานแล้วย่อมจะส่งเสริมให้เกิดขวัญทำงานสูงขึ้น ผู้ปฏิบัติงานจะทำงานด้วยความรักและตั้งใจ มุ่งหวังที่จะให้ได้งานออกมาตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และความกระตือรือร้นในอันที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หากบุคคลไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ก็จะก่อให้เกิดปัญหาหลายประการแก่หน่วยงาน ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานก็ต่ำลง การปฏิบัติงานก็จะได้รับในทางตรงกันข้ามคือ จะไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์ (2549: 34) กล่าวว่า โดยทั่วไปมนุษย์ไม่ได้ทำงานเต็มความสามารถเสมอไป การจูงใจเป็นปัจจัยหลักและเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจ (principle and motivation theory) เพื่อตอบสนองความต้องการทางจิตใจและความต้องการทางสังคม ซึ่งเป็นนามธรรมทางด้านจิตใจไม่สามารถจับต้องได้ เช่น ความมั่นคงและความปลอดภัย ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น จากสาธารณชน ประสบความสำเร็จดังกล่าวนี้ ใช้เป็นปัจจัยส่งผลให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าวของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาทำให้ผู้วิจัยพบว่าการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษายังมีปัญหาอยู่มาก ทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการศึกษาทำให้กระทบภาพลักษณ์ของโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จึงจำเป็นต้องสร้างความพึงพอใจให้ครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้ภาพลักษณ์ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อยู่ในระดับที่พึงพอใจในสายตาของประชาชน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: ฉ) ที่ว่า การบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษานั้น ย่อมต้องอาศัยการที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาจึงจะนำไปสู่ความมีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาได้

ผู้วิจัยจึงเกิดคำถามขึ้นว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ครูมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามากน้อยเพียงใด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ระหว่างครูที่เป็นพระภิกษุกับครูที่เป็นฆราวาส

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการใช้การคิดคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการใช้การคิดคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 43-44) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 109 รูป/คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน ดังนี้ 1) แบ่งเป็นกลุ่มประชากรตามสถานภาพแยกตามโรงเรียน 2) กำหนดสัดส่วนในแต่ละกลุ่ม 3) สุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable) ได้แก่ การปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาของครูและบุคลากร ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ประกอบด้วยด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน และด้านการได้รับการยอมรับนับถือ

วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis)

ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ในจังหวัดราชบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวนโรงเรียน 9 โรงเรียน โดยมีครูผู้สอนทั้งที่เป็นภิกษุและฆราวาส จำนวนทั้งสิ้น 119 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนทั้งที่เป็นภิกษุและฆราวาสในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ในจังหวัดราชบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ได้มาด้วยตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 43-44) กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random) จำนวน 109 รูป/คน จำแนกเป็นครูพระ 61 รูป และครูที่เป็นฆราวาส 48 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยจัดสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ (พระภิกษุ, ขรวาส) ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ใน 4 ด้าน คือ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ซึ่งข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามวิธีของ Likert (1967: 90-95 อ้างถึงใน สุพจน์ วิชัยศรี, 2550: 12) มี 5 ระดับ โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ และผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด	มีค่าคะแนน 5 คะแนน
มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก	มีค่าคะแนน 4 คะแนน
มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง	มีค่าคะแนน 3 คะแนน
มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย	มีค่าคะแนน 2 คะแนน
มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด	มีค่าคะแนน 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 แบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (open-ended questions)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ ศึกษาค้นคว้า แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและความพึงพอใจแล้วนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามตามนิยามปฏิบัติการ ตัวแปรที่ศึกษา ตลอดจนการกำหนดดัชนีชี้วัดแล้วนำไปสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ตามที่กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะในตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 4 ด้าน แล้วสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละด้านให้มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้แต่ละด้าน นำแบบสอบถามฉบับร่างไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบโครงสร้างคำถามการใช้ภาษาและความครอบคลุมในเนื้อหา (content analysis) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 117) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีระหว่าง ตั้งแต่ 0.67-1.00 ข้อคำถามและวัตถุประสงค์ได้ข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ มี 10 ข้อ 2) ด้านสภาพการทำงาน มี 10 ข้อ 3) ด้านความก้าวหน้าในงาน มี 10 ข้อ และ 4) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ มี 10 ข้อ แล้วนำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุง ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้ (tryout) กับครูจำนวน 30 รูป/คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's alpha coefficient: α อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 69) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .93 และปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 เพื่อขอเก็บข้อมูลในโรงเรียนพระปริยัติธรรมจัดส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตตรวจราชการของกระทรวง ศึกษาธิการ เขต 6 ผู้วิจัยได้ติดตาม เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 109 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามลักษณะของแบบสอบถามในแต่ละตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

1.2 วิเคราะห์ระดับสภาพความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543: 73) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความแตกต่างความคิดเห็นของครูระหว่างครูที่เป็นพระภิกษุกับครูที่เป็นฆราวาส
 ใช้การทดสอบค่าที (independent t-test)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.29) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านสภาพการทำงานในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.38) รองลงมาคือด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.32) ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.44) และด้านการยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.37) มีระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6

(n=109)

ด้าน	ความความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.10	0.32	มาก	2
2	การยอมรับนับถือ	3.85	0.37	มาก	4
3	สภาพการทำงาน	4.12	0.38	มาก	1
4	ความก้าวหน้าในการทำงาน	3.91	0.44	มาก	3
รวม		3.99	0.29	มาก	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ระหว่างครูที่เป็นพระภิกษุกับครูที่เป็นฆราวาส

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ระหว่างครูที่เป็นพระภิกษุกับครูที่เป็นฆราวาส จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ระหว่างครูที่เป็นพระภิกษุ กับครูที่เป็นฆราวาส จำแนกตามสถานภาพ

(n = 109)

ด้าน	ความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานของครู	ครูที่เป็นพระภิกษุ		ครูที่เป็นฆราวาส		t	Sig
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.08	0.25	4.14	0.39	-.87	.38
2	การยอมรับนับถือ	3.82	0.37	3.88	0.37	-.82	.41
3	สภาพการทำงาน	4.15	0.35	4.09	0.40	.81	.40
4	ความก้าวหน้าในการทำงาน	3.96	0.44	3.84	0.44	1.30	.19
รวม		4.00	0.28	3.99	0.32	.24	.81

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ที่พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านสภาพการทำงาน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน และด้านการยอมรับนับถือ ตามลำดับทั้งนี้อาจมีสาเหตุที่ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรมีผลต่อความสำเร็จของงานและองค์กร รวมทั้งความสุขของผู้ทำงานด้วย องค์กรใดก็ตามหากบุคคลในหน่วยงานไม่มีความพึงพอใจในการทำงานก็จะเป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลงานและการปฏิบัติงานต่ำ คุณภาพของงานลดลง มีการขาดงาน การลาออกจากงานหรือก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและปัญหาทางวินัยได้อีกด้วย แต่ในทางตรงกันข้าม หากองค์กรมีบุคลากรที่มีความพึงพอใจในการทำงานสูง จะมีผลทางบวกต่อการปฏิบัติงานและเป็นการแสดงถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานอีกด้วยดังที่ พยอม ศรีสุข (2549: 84-85) ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านใน 2 ปัจจัย พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ปัจจัยกระตุ้นโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงานและ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งปัจจัยค้ำจุนโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านการปกครอง

บังคับบัญชา ด้านนโยบายและการบริหารและ ด้านผลประโยชน์ตอบแทน สอดคล้องกับดำรงศักดิ์ เขตวัง (2550: 76) ศึกษาเรื่อง ขวัญและกำลังใจของผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีขวัญและกำลังใจในการทำงานมาก คือ มีความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โรงเรียนมีบรรยากาศและลักษณะแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสม ครูมีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมของหน่วยงานที่สังกัดในปัจจุบัน ผู้บริหารโรงเรียนมอบอำนาจในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เพื่อนร่วมงานยอมรับความรู้ความสามารถ เพื่อนร่วมงานมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี มีการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงาน มีโอกาสพบปะพูดคุยและปรึกษาหารือด้วยความเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมงานเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถที่จะเป็น ที่ปรึกษาได้ทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน งานที่ครูปฏิบัติท้าทายต่อความรู้ ความสามารถ งานที่ครูปฏิบัติมีความน่าสนใจชวนปฏิบัติไม่น่าเบื่อ ครูมีความตั้งใจและเอาใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงาน ครูได้ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่อย่างเต็มความรู้ ความสามารถ ครูมีอิสระในการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจ ครูมีความพึงพอใจที่ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย ครูมีความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว ครูได้ใช้ความสามารถเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน ครูมีความพึงพอใจต่ออัตราเงินเดือนที่ได้รับ เงินเดือนที่ได้รับมีความเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ และครูมีความพึงพอใจในอาชีพ ทำนองเดียวกันกับวีรชาติ เลาะยิตา (2551: 61) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงานงาน ด้านการยอมรับนับถืออยู่ในระดับมาก ด้านความรับผิดชอบในการทำงานอยู่ในระดับมาก และครูผู้สอนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับบุญมี เวียงนนท์ (2556: 2) ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานใน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถืออยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และในปีต่อมา มณชยา ศานต์สุทธิกุล (2557: 85) ศึกษาความพึงพอใจและแนวทางสนองความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก และ Randall (1987: 21-A อ้างถึงใน พรธนิภา พระพล, 2558: 55) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของหัวหน้างานในการปฏิบัติงานโครงการการศึกษาครูพบว่า ปัจจัยจูงใจ มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความพึงพอใจ ปัจจัยสุขอนามัยมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความไม่พึงพอใจ ปัจจัยจูงใจส่งผลในด้านความสำเร็จของงานลักษณะของงานการได้ทำงานตามความสามารถได้รับงานที่ท้าทาย และการยอมรับนับถือ ความสำคัญของปัจจัยสุขอนามัย ได้แก่ นโยบาย เพื่อนร่วมงาน ความรู้ความสามารถ ในงานของผู้บริหาร ความสัมพันธ์กับผู้บริหาร เงื่อนไขของงาน

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ระหว่างครูที่เป็นพระภิกษุกับครูที่เป็นฆราวาส ทั้ง ภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนทั้งที่เป็นพระภิกษุและเป็นฆราวาสต่างก็ทุ่มเทให้การเรียนการสอนและมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก ดังที่ อธิราช หนูทองแก้ว (2549: 37) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในกลุ่มที่ 2 พบว่าความพึงพอใจต่อสภาพการบริหารงานบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับธวัชชัย ดีเจริญ (2552: ก) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลกพบว่า ครูที่เป็นบรรพชิตและครูฝ่ายฆราวาส ที่มีต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับพระครูวรดิตถานุกยุต (สังเวย คเวสโก) (2554: ก) ศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียน ต่อบทบาทครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม พบว่า ครูและนักเรียน มีความคิดเห็นต่อบทบาทครูพระ และครูที่เป็นฆราวาส ที่สอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับพระครูสังฆรักษ์สวงศ์ นาสีโล (2554: ก) ศึกษาการสร้างการมีส่วนร่วมของสามเณรในการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ กรณีศึกษา: โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดสุทธวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของสามเณรต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอยู่ในระดับดี และผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของครูที่เป็นพระภิกษุและฆราวาส ตามความคิดเห็นของนักเรียนที่เป็นสามเณร มีความพึงพอใจในระดับดีและไม่แตกต่างกัน โดยสภาพแวดล้อมในโรงเรียนถูกสุขลักษณะมากขึ้น รับรู้ได้จากค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของสามเณรสูงขึ้น จาก 2.05 เป็น 3.89 หลังจากใช้แผนยุทธศาสตร์ ทำนองเดียวกันกับพระพุฒระกูล พุทธกริชโต (2555: ก) ศึกษาบทบาทของครูสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดศูนย์ครูพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่าโดยรวมและรายด้านครูสอนศีลธรรมในโรงเรียนมีบทบาทอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบพบว่าระหว่างครูที่เป็นพระภิกษุกับครูที่เป็นฆราวาส ในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของครูพบว่ามี ความพึงพอใจในระดับมาก ในปีต่อมา ประครอง พงษ์ชนะ (2556: ก) ศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักฆราวาสธรรมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระหว่างครูพระ และครูที่เป็นฆราวาส ที่สอนศีลธรรม พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับกนกพร สุทธิประภา (2558: 253) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอกะทู้แบบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมาก และครูที่มีสถานภาพต่างกัน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันในด้านการปฏิบัติงานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้จากการศึกษาของศศิธร สุขศิริ (2559: 1) ศึกษา

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเตรียมอำเภอบางพลี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนอำเภอบางพลี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครูที่มีสถานภาพต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนอำเภอบางพลี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภาทวโส (ศักดิ์นิติจารุชัย) (2557: ก) ศึกษาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 4 พบว่า ครู ที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนและให้ความสำคัญกับด้านสภาพการทำงาน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน โดยเฉพาะด้านการยอมรับนับถือที่อยู่ลำดับท้ายสุดนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมด้านการยอมรับนับถือให้มากขึ้น

1.2 ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ผู้บริหารควรมอบหมายให้ตรงกับความรู้ความสามารถ เป็นไปตามภารกิจ และ ปริมาณงาน ตลอดจนควรสนับสนุนด้านความรับผิดชอบในงานให้มีความเหมาะสมกับตำแหน่งงานที่ทำ

1.3 ด้านการยอมรับนับถือ ผู้บริหารต้องมีความไว้วางใจมอบหมายงานพิเศษอื่น ๆ ของหน่วยงานให้ครูปฏิบัติ เช่น เป็นหัวหน้าโครงการ หัวหน้าแผนงาน เป็นต้น ตลอดจนควรคัดเลือกครูโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร ให้เป็นตัวแทนหน่วยงานในด้านต่าง ๆ

1.4 ด้านสภาพการทำงาน ควรมีการจัดให้บริการและสวัสดิการต่าง ๆ ที่จัดให้มีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครู ตลอดจนปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมทั่วไปให้เหมาะสมทำให้ครูมีความกระตือรือร้นในการทำงาน นอกจากนี้ควรจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานให้มีความเพียงพอกับการปฏิบัติงานของครู

1.5 ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ควรมีการแบ่งสายงานบังคับบัญชาให้มีความเหมาะสมกับงาน ตลอดจนต้องส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

1.6 ผู้บริหารควรหาแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานของครู ให้มีขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับเดียวกันเพื่อให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำงานมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น ขนาดของสถานศึกษาที่ตั้งของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานด้านความรู้สึกพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6

2.3 ควรศึกษารูปแบบการส่งเสริมความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการยอมรับนับถือความรู้สึกรับผิดชอบ ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6

สรุป

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ศึกษาความความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 โดยภาพรวม และจำแนกรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสภาพการทำงาน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน และด้านการยอมรับนับถือ ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ระหว่างครูที่เป็นพระภิกษุกับครูที่เป็นฆราวาส พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6 ระหว่างครูที่เป็นพระภิกษุกับครูที่เป็นฆราวาสจำแนกตามสถานภาพโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน แสดงว่าสถานภาพ (ครูที่เป็นพระและครูที่เป็นฆราวาส) ไม่มีผลต่อความสัมพันธ์ ไม่มีอิทธิพลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขต 6

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **มาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ:

กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2549). **แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน ตามเจตนารมณ์ กระทรวงศึกษาธิการ**

“2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน”. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐาน.

- กนกพร สุทธิประภา. (2558). **ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กิตติมา ปรีดีติลล. (2549). **ทฤษฎีการบริหารองค์การ**. กรุงเทพฯ: ธนะการพิมพ์.
- ดำรงศักดิ์ เขตวัง. (2550). **ขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2**.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงใหม่.
- ติน ปรัชญพาทย์. (2548). **ทฤษฎีองค์การ**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธวัชชัย ดีเจริญ. (2552). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธีรภัฏ หนูทองแก้ว. (2549). **สภาพการบริหารงานบุคคลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาใน
กลุ่มที่ 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2549). **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญมี เวียงนนท์. (2556). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1**. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประครอง พงษ์ชนะ. (2556). **การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาธรรมในการบริหารสถานศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1**.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- พยอม ศรีสุข. (2549). **ความพึงพอใจกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- พระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภทฺทวโส (ศักดิ์นิตใจรัชย์). (2557). **การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ
ศึกษา กลุ่มที่ 4**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระครูสังฆรักษ์สวค์ นาถสีโล. (2554). การสร้างการมีส่วนร่วมของสามเณรในการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ กรณีศึกษา: โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดสุทธวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์การพัฒน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- พระครูวรดิตถานุกุต (สังเวย คเวสโก). (2554). ความคิดเห็นของครูและนักเรียนต่อบทบาทครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพุทระกูล พุทธระกิตโต. (2555). รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดศูนย์ครูพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พรธนิภา พระพล. (2558). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- มณชยา ศานต์สุทธิกุล. (2557). ความพึงพอใจและแนวทางสนองความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา, 8 (2), 25-85.
- รังสรรค์ พิมพ์พันธุ์พงษ์ และมนัส ภาควงม. (2549). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ และพระมหาสุทิตย์ อาภากร. (2551). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาและศักยภาพทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- วีระชาติ เลาะยี่ตา. (2551). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ศศิธร สุขศิริ. (2559). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเตรียมอำเภอบางพลี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมเด็จพระมหาธีรราชวิทยาลัย. (2546). อนุโมทนาภคา. วารสารกัลยาณมิตร, 14 (2546), 7.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สุพจน์ วิชัยศรี. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารกับมาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1.**
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.